

Vergaderjaar 2020–2021

35 325

Structuurvisie Nationaal Water Programma

Nr. 2

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 maart 2021

Hierbij bied ik u, mede namens de Ministers van LNV en BZK, het Ontwerp Nationaal Water Programma 2022–2027 (hierna NWP) aan, inclusief de bijlagen: de Ontwerp Stroomgebiedbeheerplannen, het Ontwerp Overstromingsrisico-beheerplan, het Ontwerp Programma Noordzee met de Mariene Strategie¹.

Ontwerp Nationaal Water Programma 2022–2027

Nederland is een waterland. De opgaven op het terrein van water zijn omvangrijk en worden in de toekomst alleen maar groter. Dit komt door een aantal samenhangende uitdagingen: klimaatverandering, bodemdaling, milieuverontreinigingen en ruimtedruk. In de uitvoering ligt bovendien een grote opgave om infrastructuur zoals waterkeringen, bruggen en sluizen in stand te houden en waar nodig te vervangen of te renoveren. Daarbij staan de wateropgaven niet op zichzelf; een integrale aanpak met andere opgaven in de fysieke leefomgeving zoals de energietransitie, woningbouw en de landbouw is noodzakelijk. In het Ontwerp-NWP stelt het kabinet daarom drie hoofddambities voor 2050 en verder:

- Een veilige en klimaatbestendige delta.
- Een concurrerende, duurzame en circulaire delta.
- Een schone en gezonde delta met hoogwaardige natuur.

Het Ontwerp NWP beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid en het beheer van de Rijkswateren en Rijkswaarsewegen voor de periode 2022–2027. Voor het waterbeleid is het NWP een uitwerking van de Nationale Omgevingsvisie. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterprogramma voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie. Belangrijke onderdelen van het NWP zijn de bijlagen waarmee invulling wordt gegeven aan Europese regelgeving. Voor het

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

Ontwerp NWP inclusief bijlagen is een PlanMER en een Passende beoordeling opgesteld waarvan de inzichten zijn verwerkt in het Ontwerp NWP.

Het kabinet heeft de afgelopen jaren het waterbeleid en de uitvoering daarvan verder versterkt en het Ontwerp NWP bouwt hier voor de periode 2022–2027 op verder. Belangrijke onderdelen van dit Ontwerp NWP zijn:

- Werken aan klimaatadaptatie en zoetwaterbeschikbaarheid met stresstesten en adaptatiestrategieën, de impulsregeling klimaatadaptatie en het maatregelpakket zoetwater, een voorkeursvolgorde voor waterbeheer, de strategie klimaatbestendige zoetwatervoorziening hoofdwatersysteem en actief grondwatervoorraadbeheer.
- Voortzetting van het beleid voor waterveiligheid en de uitvoering daarvan via onder andere het Hoogwaterbeschermingsprogramma en het Kennisprogramma Zeespiegelstijging en het Ontwerp Overstromingsrisicobeheerplan.
- Verankering van het rijksbeleid dat voortkomt uit de herijking van de Deltabeslissingen en voorkeursstrategieën.
- Werken aan schoon en ecologisch gezond (grond)water met de maatregelen in de Ontwerp stroomgebiedbeheerplannen, de Programmatische Aanpak Grote Wateren, het Deltaplan Agrarisch waterbeheer en het actieprogramma PFAS in water.
- Het in samenhang bezien van water en scheepvaart en het versterken van een vlot, veilig, robuust en duurzaam goederenvervoersysteem over water.
- Een nationale watersysteemanalyse waarin lopende analyses op het gebied van waterveiligheid, zoetwatervoorziening, ruimtelijke adaptatie, waterkwaliteit en scheepvaart in samenhang worden bezien, met als doel om voor het nationale watersysteem als geheel integraal afgewogen, lange termijn besluiten voor te bereiden.
- Het Ontwerp Programma Noordzee schetst de integrale aanpak die nodig is om een balans te bereiken tussen de verschillende maatschappelijke transities voor duurzame voedselvoorziening, natuurherstel en duurzame energie, en voldoende ruimte voor andere gebruiksfuncties op de Noordzee, zoals scheepvaart en zandwinning. Tevens bevat het programma maatregelen om de milieutoestand van de Noordzee te verbeteren, als uitwerking van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie.
- Een gebiedsgerichte aanpak van de wateropgaven voor de Zuidwestelijke Delta, de Rijn-Maasmonding, de grote rivieren (Programma Integraal Rivier Management), het IJsselmeergebied, de Waddenzee en Eems-Dollard en de kanalen in het beheer van het rijk.

Met dit Ontwerp NWP en bijlagen geef ik tevens invulling aan een aantal moties. In de gebiedsgerichte uitwerking voor de Zuidwestelijke Delta geef ik invulling aan de motie van het lid Stoffer (Kamerstuk 27 625, nr. 521). In de Ontwerp stroomgebiedbeheerplannen wordt uitgebreid ingegaan op de prognose van het effect van maatregelen en is extra informatie opgenomen over de kosten van het huidige pakket maatregelen om de waterkwaliteit te verbeteren. Ook komt er een ex ante studie om de prognose te verbeteren waarin aanvullende aandacht zal zijn voor kosten en baten. De resultaten hiervan zullen in het 4e kwartaal bekend gemaakt worden. Hiermee geef ik invulling aan de motie van het lid Geurts (Kamerstuk 35 570 XII, nr. 72). Het belang van beheer en onderhoud van vispassages wordt in de plannen expliciet benadrukt, hiermee geef ik invulling aan de motie van de leden De Groot en Dik-Faber (Kamerstuk 35 570 XII, nr. 76). Verder is in deze plannen het beleid voor diffuse- en puntbronnen opgenomen om het lozen van chemische stoffen te reguleren (zowel wat Nederland doet op grond van EU-richtlijnen als wat aanvullend daarop gebeurt), waarmee ik invulling

geef aan de motie van het lid Lacin (Kamerstuk 35 570 XII, nr. 37). Het programma Noordzee geeft met de kaders voor de planvorming van kunstmatige eilanden en voor buizen- en leidingtracés invulling aan de motie van het lid Moorlag (Kamerstuk 33 450, nr. 99) en de motie van het lid Moorlag (Kamerstuk 33 450, nr. 98).

In de geest van de Omgevingswet: één programma voor beleid en beheer

De Waterwet vereist dat de rijksoverheid eens in de 6 jaar een Nationaal Waterplan voor het nationale waterbeleid en een Beheer- en ontwikkelplan voor het beheer van de rijkswateren (Bprw) opstelt. «In de geest» van de nieuwe Omgevingswet worden deze plannen in samenhang beschreven in één Nationaal Water Programma.

Op naar een definitief NWP

Het Ontwerp NWP is tot stand gekomen via een breed participatieproces, waarbij medeoverheden en maatschappelijke partijen in een vroeg stadium betrokken zijn bij de ontwikkeling. In de brief² voor het wetgevingsoverleg water van november 2020 (Kamerstukken 35 570 XII en 35 570 J, nr. 98) heb ik u reeds geïnformeerd over het participatieproces en de planning van het NWP.

Het NWP brengt verschillende beleidstrajecten samen. Zo moet het zevende Actieprogramma Nitraatrichtlijn voor 2022–2025 een belangrijke bijdrage leveren aan het realiseren van doelen voor de waterkwaliteit. De inzet voor dit programma is nu nog onvoldoende concreet en zal daarom op weg naar het definitief NWP worden aangevuld.

Ten tijde van het opstellen van het Ontwerp NWP is de Tweede Kamer geïnformeerd over budgettekorten bij de instandhouding van de netwerken van Rijkswaterstaat³. Derhalve wordt in dit Ontwerp NWP een voorbehoud gemaakt voor wat betreft de uitvoerbaarheid van de beheer- en onderhoudsopgaven. Op basis van de financiële kaders zal in de loop van 2021 moeten worden gezien of dit leidt tot inhoudelijke keuzes die van betekenis zijn voor het definitieve NWP (begin 2022).

Het Ontwerp NWP en bijlagen worden conform wettelijke verplichtingen 6 maanden ter inzage gelegd, samen met het PlanMER. Ik onderzoek de mogelijkheid om op basis van een aanvulling op het Ontwerp Programma Noordzee (inclusief inspraakprocedure) in het vierde kwartaal van 2021 de aanwijzing van windenergiegebieden in het definitieve NWP voor te bereiden.

De zienswijzen en het toetsadvies van de Commissie m.e.r. en de behandeling van dit Ontwerp NWP door uw kamer worden betrokken bij de voorbereiding van het definitieve NWP, dat in maart 2022 wordt vastgesteld.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga

² Zie Kamerstuk 27 625, nr. 487

³ Zie Kamerstuk 35 300 A, nr. 94 en Kamerstuk 35 570 A, nr. 46